

Ro Ta Paulus Ibeede Pizin Pilipai

¹ Nio Paulus. Niamru Timoti, niam mbesoonjo ki Yesu Krisi. Ambeede ro ti ima piom wal boozomen ki kar Pilipai ta kewe Anutu wal kini potomjan kek mi kesekap la ki Yesu Krisi i, mi zin mboronjan tiom ta matan piom, mi niom pakan ta ku'uluulu uraata i tomini.*

² Tamanda Anutu ziru Merere Yesu Krisi ko tikampe yom, mi timboro yom ma kombot ambai. Nonoono.

Paulus isun pizin Pilipai

³⁻⁴ Mazwaana ta boozomen nio lelenj ambai pa Anutu mi anpakurkuri pa mbulu tiom boozomen ta izzwe kembei niom motoyom ingalngal yo. Mi sunjana tio boozomen ta anjamam piom na, anjamam raama lelenj ambai kat.*

⁵ Pa indeenje ta mata popoten, mi imar imar indeenje koozi na, anje kembei itijan mi takamam uraata pa uruunu ambainjana.

⁶ Mi nio anjurla kat ta kembei: Anutu itunu ta imannga pa uraata ambainjana piom kek na, ni ko ikiskis uraata tana ma ila irao nol ki Yesu Krisi ipet, to iposop ma imap kat.*

⁷ Tana ngar ta kembei ta imbotmbot la lelenj piom ta boozomen. Mi ina indeenje men. Pa sombe anbot lela ruumu sanaana, som anbot mat

* **1:1:** Ngo 16:12-40 * **1:3-4:** Pil 4:10+ * **1:6:** 1Kor 1:8+

mi anporou mbolɔana be anpombol uruunu ambainana, na anre kembei itinjan mi tombot lela kampejana ki Anutu, mi temender pa uraata ta ni iur mar nomoŋ i. Tanata leleŋ piom ilip mi ankamam ngar piom totomen.✠

⁸ Nio inŋi anso kat sua nonoono pa Anutu mataana ta kembei: Nio leleŋ piom ta boozomen kembei ta Yesu Krisi leleene piom. Tanata ikam ma leleŋ itanjan piom mi anso anre yom.✠

⁹ Sunjana ta ankamam piom, ina ta kembei: Anutu ko ipombol yom be kuur leleyom pini mi zin tomtom, mi mbulu tana izze ma iwe biibi. Mi ko ipei ngar tiom mi ikam yom ma kuute kati.✠

¹⁰⁻¹¹ Naso karao be kikilaala koron parejana ta ambai kat mi koron nonoono. Mi mbulu tiom ko imap ma ingeeze men, mi leyom uunu sa isaana som. Paso, Yesu Krisi ikam yom ma kewe ndejenoyom kek, mi urlana tiom ipiyotyooto nonoono ambaimbainan boozo kat. Mi ko kombotmbot ta kembei ma irao nol ki Krisi ipet. Naso kakam ma Anutu zaana iwe biibi, mi tomtom tipakuri.✠

Patajana ki Paulus iwe zaala pa uruunu ambainana

¹² O niom tonmatizin tio, nio leleŋ be kuute kat ta kembei: Mbulu ta ipet pio i, ina ipakaala uruunu ambainana som. Ina iwe zaala pa be ila pa tomtom boozomen.

¹³ Kere. Zin malmal kan ta timborro Kaisa itunu ruumu kini i, zinan wal pakan timap ma tikilaala

✠ **1:7:** Ep 3:1 ✠ **1:8:** Ro 1:9+ ✠ **1:9:** Ep 1:17; 1Tes 3:12

✠ **1:10-11:** Ro 12:2,18; 1Kor 1:8

yo ta kembei: Nio inġi aġbot lela ruumu sanaana ti pa Yesu Krisi zaana.

¹⁴ Mi koronj toro tomini. Pataġana tio ti ipombolmbol tonmatizij boozomen ta ki Merere i ma lelen imet kat, mi timender mbolġana pa sua ki Merere soyaaraġana. Pa tire yo aġmender mbolġana, tabe zin tomini timoto mini som.

¹⁵ Nonono, tomtom pakan na, tizzo Krisi uruunu paso, matan mburmbur pio. Tanata tizorzoro mi tiso tikoto yo. Mi zin pakan na, tizzo raama nġar ambaiġana.

¹⁶ Pa tiur lelen pio, mi tiute ta kembei: Anutu iur uraata imar nomonj be aġporrou mbolġana pa uruunu ambaiġana.

¹⁷ Zin pakan ta tizzo Krisi uruunu raama lelen inġeeze som, ina tikamam beken a tiyakat zin tomtom ma tito zin. Mi tiso ko tikam pataġana toro pio mini.

¹⁸ Tamen nio ko irao motoġ ila pa mbulu kizin tana na som. Pa mbulu pareiġana ta so tikam pa uruunu ambaiġana soyaaraġana, ina ambai men. Sombe tikam raama nġar sananġana, som tikam raama nġar ambaiġana, ina zin koronj kizin. Mi nio na, lelenj ambai kat pa Krisi uruunu ta ilala pizin tomtom pa zaala matakiġa boozo.

¹⁹ Mi ko lelenj ambai kat ta kembei ma ila. Pa niom tina kuzunzunj pio, mi Bubunġana ki Yesu Krisi iuluulu yo. Tana nio aġute: Mbulu pareiġana ta so ipet pio, na Anutu ko iuluulu yo be aġbot ambai.✧

²⁰ Mi nio sombe aġbot men, som aġmeete, ina koronj sorok. Mi koronj ta, ta nio lelenj pa ilip. Ta buri, mi mazwaana ta boozomen. Ina nio lelenj

✧ 1:19: 2Kor 1:11

be anmender mboljana, mi mbulu tio boozomen ta ankamam su toono na, imap ma ipakur Krisi zaana. Kokena anmoto mi anzem uraata ki Krisi, som ankam noobo mbulu, to koj mian pa itun, mi anpasaana Krisi uruunu.✧

²¹ Pa nio anre ta kembei: Mbotjana tio uunu nonoono, ina imbot la ki Krisi tau. Mi sombe anmeete, inako ankam koron ta ambainana kat ma ilip.✧

²² Tamen sombe anbot men su toono, inako anrao ankam uraata pakan ta iurur nonoono ambaimbainan. Tingi tabe ikam ma ankankaana. Ko zaala ingoi ta ambai kat?

²³⁻²⁴ Tana ingi dadaru ikamam yo. Pa lelen be anzem toono, mi anla ma niamru Krisi ambot. Pa ina koron ta ambainana kat ma ilip. Tamen nio len uraata be anjuulu yom tomini. Mi sombe anbot men su toono, nako anrao be ankam uraata tana.✧

²⁵ Tana nio anurla ta kembei: Nio ko irao anzem yom lonja na zen. Ko itinan tombot risa bekenan anpombol yom ta boozomen. Naso urlanana tiom izze ma imbol, mi leleyom ambai kat.

²⁶ Mi sombe anma anlou yom mini, inako ikam yom ma leleyom ambai kat pa Yesu Krisi mi kapakur zaana.

Zin Pilipai bela tilup lenen ma iwe tamen mi timender mboljana

²⁷ Mi niom na, kewe kartu ki saamba kek. Tana motoyom ingal be kipiyooyooto ka mbulu. Naso mbulu tiom indeene pa uruunu ambainana ki

✧ **1:20:** Ro 15:30+; Ep 6:19+; 1Pe 4:16 ✧ **1:21:** Yo 14:6; Ga 2:20

✧ **1:23-24:** 2Kor 5:8; 2Tim 4:6

Krisi. Pa sombe an̄ma ma an̄re yom, som an̄ma som, mi an̄leŋ uruyom men, na leleŋ be kulup leleyom mi ŋgar tiom ma iwe tamen, mi kemender mbol̄jana mi koporou pa urlaŋana ki uruunu ambaiŋana.✠

²⁸ Mi zin wal ta tizorzooro yom na, komoto zin pepe. Kemender mbol̄jana. Naso iwe kilalan pizin kembei zin ko tila len. Mi niom na, Anutu ko ikamke yom ma kombot ambai.

²⁹ Anutu, ni ipomoozo yom pa Yesu Krisi zaana. Pa ikam yom ma kuurla kini, mi ikam yom ma kabaada pataŋana pa Krisi zaana tomini.✠

³⁰ Tana itin̄an mi toporrou pa sua ki Merere. Pa pataŋana ta muŋgu kere ipet pio, mi keleŋ kembei an̄badbaada men i, ta ipet piom tomini mi kabadbaada.✠

2

Zin Pilipai bela tikoto zitun

¹ Niom tina kesekap la ki Krisi ma kewe lene kek, mi ni ipombolmbol yom. Mi mbulu kini ta iur leleene piom, ina ipotor leleyom. Mi Bubun̄ana tamen ta izebzebe yom, mi iluplup yom ma kewe tamen. Mi mbulu ki Anutu tau leleene izanzaana piti mi imun̄ain̄ai iti na, kere kek.

² Tana, kaparlup leleyom mi ŋgar tiom ma iwe tamen, mi kuur leleyom par piom. Naso kakam yo ma leleŋ ndabok ma ndabok kat.✠

³ Mi kurru zaala be zoyom iwe biibi pepe, mi kapakur ituyom pepe. Bela kokototo ituyom, mi

✠ **1:27:** Ep 4:1; Pil 3:20; Kol 1:10; 1Tes 2:12 ✠ **1:29:** N̄go 5:41+; Ro 5:3 ✠ **1:30:** N̄go 16:19+; 1Tes 2:2 ✠ **2:2:** Ro 15:5

kiwidit waeyom bizin pakan. Kere zin kembei zin ambaimbaiŋan ma tilip piom.✧

⁴Tana motoyom iŋgal ituyom men pepe. Kakam ŋgar pa waeyom bizin tomini.✧

Krisi ipatoonjo iti pa mbulu ki tokoto itundu

⁵Tana kaparkamam mbulu ta kembei piom. Naso koto ŋgar ki Yesu Krisi.✧

⁶Pa ni kembei Anutu itunu, mi ni raraate pa Anutu.

Tamen leleene be ikiskis zaana mi mbotŋana ta ki Anutu i som.✧

⁷Zaana mi mbotŋana tana, ni iur lae, mi izem itunu ma iwe koronj sorok.

Mi ikam mbulu mi mbotŋana ki mbesoonjo sorok, mi isu toono ma iwe tomtom kembei ta iti.✧

⁸Tana ni iwe tomtom kembei ta iti, mi imbot la mazwanda.

Mi ikototo itunu, mi itoto mbulu ki mata lenjlenjana ma ila ila irao imeete.

Mi meetenjana kini tomini, ambai som kat.

Pa imeete sala ke pambaaranjana.✧

⁹Tanata Anutu iwiti ma isala ta kor a,

mi ikami ma zaana iwe biibi kat.

Ilip pa koronj ta boozomen zan.✧

¹⁰Pa isombe wal ta munjaana men timap ma tilek kumbun pa Lutuunu,

mi tiso ta kembei: “Yesu Krisi, ni ta zaana biibi.”

✧ **2:3:** Ro 12:10+; Ga 5:26; 1Pe 5:5 ✧ **2:4:** 1Kor 10:24,33, 13:5

✧ **2:5:** Mt 11:29; Yo 13:15; 1Pe 2:21; 1Yo 2:6 ✧ **2:6:** Yo 1:1+, 17:5;

Kol 1:15; Ibr 1:3 ✧ **2:7:** Mt 20:28; Yo 1:14, 13:4+; 2Kor 8:9; Ga 4:4;

Ibr 2:14+ ✧ **2:8:** Mt 26:39; Yo 10:17+; Ibr 5:8, 12:2 ✧ **2:9:** Mbo

110:1; Yo 17:1+; Njo 2:33; Ep 1:20+; Ibr 1:3+

Zin ta timbot toono i, mi zin ta timbot saamba a,
mi zin Andewa kan tomini.✧

¹¹ Tana wal ta boozomen kola timap ma tiso sua ila
iwal biibi matan ta kembei:

“Yesu Krisi, ni Merere.”

Mi zin ko tipakur Tamaana Anutu zaana.✧

*Zin Pilipai tiwe kembei pitik be tiur mat pizin
tomtom*

¹² O niom wal tio, indeenje ta mata popoten mi
imar na, kelenjen la sua mi kototo. Tana sombe
itiñan tombot, som itiñan tombot som, na komo-
toto Anutu, kelenjen la kalñaana, mi kipiyyooto
uraata mi mbulu tau iswe kembei Anutu ikamke
yom kek. Mi sombe anrao anma som, na motoyom
injal kat be kakamam ta kembei.✧

¹³ Mi uraata tana, niom ituyom men ko kakam
som. Pa Anutu itunu ikamam uraata biibi la
leleyom, mi ikamam yom ma leleyom be koto ngar
kini, mi ipombolmbol yom be kakam.✧

¹⁴ Tana koyo kwoyom pizin tomtom mi ka-
parzorzooro pepe. Kakam koronj ta boozomen
raama leleyom ambai men.✧

¹⁵ Naso leyyom uunu sa isaana som, mi leyyom
injeeze men, mi mbulu tiom ta boozomen in-
deenje men. To kombot kembei Anutu lutuunu
bizin ñonoono ila wal sananñan mi zorzoorañan
mazwan, mi ku'urur mat pizin kembei zin pitik ta
tiyaryaara pa mañaanañana i.✧

✧ **2:10:** Mt 28:18; Yo 5:23; Ro 14:11 ✧ **2:11:** Yo 13:13; Njo 2:36;
Ro 10:9; 1Kor 8:6; Tur 5:8+ ✧ **2:12:** Mbo 2:11; 1Pe 1:17 ✧ **2:13:**
Yo 15:5; 2Kor 3:5; Ibr 13:21 ✧ **2:14:** 1Kor 10:10; 1Pe 4:9 ✧ **2:15:**
Mt 5:14-45; Ep 5:1,8; Tur 1:20

16 Paso kikiskis sua mata yaryaaraŋana mi kazarra la pizin tomtom. Tana kakamam ta kem-bena. Beso kaimer ma nol ki Krisi ipet, na mbulu tiom ko iswe yo kembei aŋpun sorok mburoŋ som, mi aŋkam kat uraata tio. To niŋ se mi menmeen yo piom.✧

17 Mbulu tau urlaŋana tiom ipiyotyooto mi kakamam be kembeeze pa Merere, ina kembei kakamam patoroŋana pini. Tana nio, sombe tipun yo ma siŋiŋ ireere, nako leleŋ ambai pa men. Pa ina ko iwe kembei yok baen ri ta ireere sala patoroŋana tiom tana be iposop ma imap kat. Tana sombe tipun yo ma aŋmeete, na nio ko leleŋ ambai men.✧

18 Mi niom ta boozomen tina tomini, leleyom ambai. Naso itiŋan lelede ambai mi menmeen ti.✧

Paulus iso iŋgo Timoti pizin Pilipai

19 Merere Yesu, ni ikam yo ma aŋurla ta kembei: Molo som to aŋgo Timoti ma ima be ire yom mi ipombol yom. Mi so imiili ma imar mi iso uruyom, to ko ipombol yo tomini ma leleŋ ambai.

20 Nio leŋ tomtom toro sa ta kembei som. Ni itutamen ta leleene raraate kembei ta nio i. Pa iur kat leleene piom mi leleene ilip be iuulu yom.

21 Mi zin wal pakan na, matan iŋgalŋgal zitun men. Tana tikam ŋgar be tiuulu uraata ki Yesu Krisi som.✧

✧ **2:16:** Ga 2:2; 1Tes 2:19+ ✧ **2:17:** Ŋgo 21:13; Ro 15:16; 2Tim 4:6 ✧ **2:18:** Pil 3:1, 4:4 ✧ **2:21:** 1Kor 10:24, 13:5; 2Tim 4:10,16

22 Mi Timoti na, niom kuute i kek. Ni igabgaaba yo kembei ituŋ lutuŋ, mi niamru ambesmbeeze pa uraata ki uruunu ambaiŋana. Mi ibaada pataŋana pa Krisi zaana mi imender mbolŋana. Tana ni irao pa uraata.✧

23 Tana nio ko aŋbot mi aŋre muŋgu: Ko tiur zaala pareiŋana pio? Tona loŋa men mi aŋgo i ma ima.

24 Mi nio aŋurla ta kembei: Merere ko iur zaala sa pio, be molo som to ituŋ aŋma mi aŋre yom tomini.

Mbulu ki Epaproditus iwe kin ambaiŋana. Pa ni izem kat itunu pa uraata ki Krisi

25 Mi toŋmatiziŋ kiti Epaproditus ta koŋgo i ma imar be iuulu yo na, nio aŋre kembei ambai be loŋa mi aŋpimiili i ma ima mini. Nonoono, ni igabgaaba yo pa uraata, mi niamru amporou mbolŋana pa uruunu ambaiŋana.

26 Tamen iŋgi leleene isaana piom ta boozomen, mi leleene be imiili ma ire yom mini. Pa ni iute kembei niom keleŋ uruunu pa mete kini kek.

27 Mi ina nonoono. Pa mete biibi ikami ma rimen mi imeete. Tamen Anutu imuŋai i. Mi ni itutamen som. Anutu imuŋai yo tomini. Pa some ni imeete, so ikam pataŋana toro pio ma isala ki.

28 Tana leleŋ be loŋa mi aŋgo i ma ima be kere i. Naso leleyom ambai mini, mi nio tomini leleŋ ipata mini som.

29 Tana leleyom ambai pini mi kakami. Pa ni tomtom ki Krisi. Wal ta kembei na, niom irao kapakur zin.✧

✧ 2:22: 1Kor 4:17; 1Tim 1:2 ✧ 2:29: 1Kor 16:16+; 1Tes 5:12; 1Tim 5:17

³⁰ Kere. Ni rimen mi imeete pa uraata ki Krisi. Paso, ni iute tau niom kombot molo ma karao be ku'uulu yo som. Tanata ikam ngar pa itunu kuliini som, mi ikam se ki mburaana, mi imar ipet.✧

3

Paulus isope zin Pilipai pizin wal tau timanman zin be tito zin Yuda pa mbulu kizin

¹ O niom tonmatizij tio, inji be anposop sua tio ti, tana anso piom ta kembei: Kesekap la ki Merere mi leleyom ambai kat. Sua ta mungu ankam piom, ta inji anpoto mi anbeede ma ima mini. Mi irao nin gesges pa na som. Pa inji ko ipombol yom be kombot ambai.✧

² Kere yom pizin wal tau timanman yom pa reetenana mi mbulu pakan kizin Yuda. Wal tana, zin sananjan kembei ta me, * mi tikamam uraata sananjan. Tanata tiso tipasansaana sorok tomtom kulin.✧

³ Mi iti ta Anutu Bubunana ipombolmbol ti ma tembesmbeeze pini, mi tapakurkur Yesu Krisi, mi tapase pa itundu mbulu kiti sa som na, iti ta tewe Anutu wal kini nonono mi takam reetenana nonono. Pa reetenana nonono na, koronj ki lende.✧

✧ **2:30:** 1Kor 16:17 ✧ **3:1:** 2Kor 13:11+ * **3:2:** Zin Yuda tirepilpiili zin me. Paso, me tikanan sorok koronj ta boozomen. Tana zin Yuda tiso me, ni koronj ngeezenana pa Anutu mataana som. Mi titooro sua se kizin wal ta Yuda somjan i, mi tiwatwaata zin tomini be me. Tamen inji Paulus itooro sua mini, mi iso zin wal tau timanman pa reetenana mi tutu, ta tiwe kembei me. ✧ **3:2:** 2Kor 11:13; Ga 5:2,15 ✧ **3:3:** Ro 2:28+; Kol 2:11

Mbulu ta boozomen kizin Yuda, ta Paulus ito ma imap

⁴ Kere. Wal tana, sombe lelen be tipase pa zitun mbulu kizin, na nio tomuni lenj mbulu pakan ma anlip pizin.✠

⁵ Pa indeenje ta ananj ipeebe yo ma anju mi konj mbenj lamata mi tel na, tireete yo. Nio tomtom ki Israel. Unj ipet la ki Benyamen. Tamañ ma ananj tizzo Iburu kaljan mi titoto kat mbulu tiam Yuda, mi nio tomuni anjoto. Mi mbulu ki tutu tojana na, anjo zin tutu kan, mi anjam kaisiigi pa kat.✠

⁶ Ingi kembei tabe munju anjeseeze zin wal tau timbot lela lupjana ki Krisi na matan. Tana mbulu boozomen ta tutu kizin Yuda iso pa, ina ta nio anjo ma imap. Pa anjo anjam be anwe ndeenenon pa Anutu mataana.✠

Paulus ipase pa itunu mbulu kini sa mini som. Ipase pa Krisi men

⁷ Mi koozi na, mbulu boozomen ta munju anjo ko iuulu yo ma anwe ndeenenon na, anre kembei ipasaana yo. Paso, ipakaala yo pa Krisi.✠

⁸ Mi tina men som. Nio anre koronj ta munjaana men tana kembei koronj sorok. Mi koronj tamen, ta koronj nonono ma ilip kat pa koronj ta boozomen, ina ta anjute Merere tio Yesu Krisi, mi anjo anwe ni lene kat. Uunu tina ta motonj la pa mbulu tio ta boozomen tana mini som. Pa ina, anre kembei musmuuzu.

Tana nio anjo anjam Krisi ma iwe lenj kat.✠

✠ **3:4:** 2Kor 11:18,21+ ✠ **3:5:** Un 17:12; Ngo 23:6, 26:4+; Ro 11:1; 2Kor 11:22 ✠ **3:6:** Ngo 8:3, 9:1+; Ga 1:13+ ✠ **3:7:** Mt 13:44+ ✠ **3:8:** Yo 17:3; 1Kor 2:2; Kol 2:2

⁹ Mi leleŋ be aŋsekap la kini ma tuŋ kat. Tana iŋgi aŋpase mini pa mbulu tio tau aŋtoto tutu na som. Pa ina ko irao be ikam yo ma aŋwe ndeeŋeŋoŋ pa Anutu mataana na som. Iŋgi aŋpase pa zaala toro. Zaala ki urlaŋana. Pa zaala tana na, Anutu itunu ikam ti wal ta tuurla ki Kriŋi na, ma tewe ndeeŋeŋanda pa ni mataana.✧

¹⁰ Tana koozi, nio leleŋ be aŋute kat Kriŋi mi Anutu mburaana tau ipei i ma imanga mini na. Mi aŋsombe aŋgaabi mi aŋbaada pataŋana pa ni zaana, mi aŋgaabi pa meeteŋana kini.✧

¹¹ Naso iwe zaala pio be Anutu ipei yo tomini ma burup ma aŋmaŋga mini pa naala.✧

Paulus ikamam kinkiini pa Kriŋi

¹² Kokena niom koso nio aŋkam kat mbulu ta boozomen tana, mi mbulu tio ta boozomen ambai lup. Som. Iŋgi aŋkam kinkiini pa men. Pa uunu tina ta Yesu Kriŋi ikam yo ma aŋwe lene.✧

¹³ O niom toŋmatiziŋ tio, nio ti aŋre ituŋ kembei aŋkam Kriŋi ma iwe leŋ kat zen. Mi koron tamen ta iŋgi aŋkamam i. Koron boozomen ta tila kek na, motoŋ imilmiili pizin mini som, mi mburon mburon ma aŋkamam kinkiini pa koron ta aŋre la pa mi aŋso aŋkam.✧

¹⁴ Iŋgi aŋserseere pa londi, bekena loŋa mi aŋse kat ka senŋaŋa, mi aŋkam leŋ kadoono ta Anutu iboobo yo pa be aŋkam i. Kadoono tana na, mbotŋana ki kar saamba tabe Yesu Kriŋi ikam piti i.✧

✧ **3:9:** Ro 1:7, 3:21+, 10:3+ ✧ **3:10:** Ro 6:3+, 8:17; 2Kor 4:10+; 1Pe 4:13 ✧ **3:11:** Yo 11:24; Ro 6:5; Tur 20:5+ ✧ **3:12:** 1Tim 6:12,19 ✧ **3:13:** Lu 9:62; 1Kor 9:24+ ✧ **3:14:** 1Kor 9:24; 2Tim 4:7+; Ibr 3:1, 12:1

15 Tana iti ta so tewe kolman pa ngar ki Anutu, inako takam ngar ta kembena. Mi sombe niom pakan ngar tiom ipa ndel pa ngar tio, ina ambai. Anutu itunu ko ipaute yom pa.✠

16 Tamen mbulu pakan ta iti tombot mat pa kek na, matanda ingal be takam.✠

Ziŋoi ta tiwe kin ambaiŋana be toto, mi ziŋoi ta tiwe kin sananŋana

17 O niom tonmatizij tio, nio lelej be niom ta boozomen kaparlup leleyom mi koto yo pa mbulu ta ankamam i. Mi nio ituŋ tamen som. Wal boozomen ta so tipa pai kizin ta kembei, ina tiwe kin ambaiŋana piom be kere la pa mi koto.✠

18 Pa kere. Sua ta muŋgu anŋzo piom, ta koozi anso piom mini raama tiŋiizi. Wal boozomen na, pai kizin iswe zin kembei tiwe ke pambaanŋana ki Krisi ka koi bizin.✠

19 Wal ta kembei ko tilala beso swon, to tila len. Pa koron boozomen ta ki kulin i, ina timbesm-beeze pa ma iwe kembei ta merere kizin. Mi mbulu ta tere kembei pamiannana na, nin se pa, mi tire kembei mbulu ambaiŋana. Pa ngar kizin imap ma ilala pa koron toono kan men.✠

Kar kiti ta kar saamba

20 Mi iti na, kar kiti nonoono ta kar saamba. Tanata tu'urur matanda pa ulaanŋa kiti Yesu Krisi, mi tazza i be imbot saamba mi isu,✠

✠ **3:15:** 1Kor 2:6, 14:20; Ga 5:10 ✠ **3:16:** Ro 12:16, 15:5; Ga 6:16 ✠ **3:17:** 1Kor 4:16+, 11:1; 1Tes 1:6+; 1Pe 5:3 ✠ **3:18:** 1Kor 1:23; Ga 1:7, 2:21, 6:12; Pil 1:15+ ✠ **3:19:** Ro 8:5+, 16:18; 2Pe 2:1+ ✠ **3:20:** Ep 2:6; Kol 3:1; 1Tes 1:10; Ibr 12:22

²¹ mi itooro kulindi toono kana ta loŋa izanzaana i ma iwe kembei itunu kuliini ndabokŋana ta ka azuŋka biibi. Mbulu tana ko ipet pa itunu mburaana ta irao ikam koronŋ ta boozomen ma timap timbot la ni kopo mbarmaana. ✧

4

Paulus leleene be zin Pilipai timender mbolŋana mi tilup lelen

¹ O niom tonmatizij tio, nio lelenŋ piom ilip mi aŋkam ŋgar biibi be aŋre yom. Pa uraata ta muŋgu aŋkam la mazwoyom na iur ŋonoono. Tana niom ta kewe kembei kadoono ambaiŋana ta Anutu ikam pio, mi kakam yo ma lelenŋ ambai kat. Tana kemender mbolŋana. Merere itunu ko ipombol yom pa. ✧

² Mi nu Euodia mi nu Sintike, niomru kewe Merere lene kek. Tana aŋso aŋpombol yom be kuurpe ŋgar tiom mi kaparlup leleyom.

³ Mi nu ta gabgaaba yo pa uraata na, lelenŋ be uulu moori ru tana ma tikam ta kembei. Pa ziru tana, mi Kelemen, ziŋan zin pakan ta tiga-bgaaba yo pa uraata mi zan imbotmbot la ro ki mbotŋana mata yaryaaraŋana i, ta niamŋan amporrou mbolŋana pa uruunu ambaiŋana. ✧

Lelende ambai kat pa Merere totomen

⁴ Leleyom ambai kat pa Merere totomen. Aŋso mini: Leleyom ambai kat! ✧

✧ **3:21:** Ro 8:29+; 1Kor 15:25-43+; Ep 1:19 ✧ **4:1:** 1Tes 2:19+
 ✧ **4:3:** Lu 10:20; Tur 3:5, 20:12 ✧ **4:4:** Mbo 32:10; Ro 12:12; Pil 3:1; 1Tes 5:16

⁵ Mi kumuŋai wal ta boozomen mi kokototo ituyom. Naso kewe kin ambaiŋana pizin tomtom. Pa Merere imbot kolouŋana kek. ✧

⁶ Mi kopoyom rru pa kosa sa pepe. Leleyom ambai pa Anutu, kapakurkuri, kuzuŋzuŋi pa koron ta boozomen, mi kiwwi i be iuulu yom. ✧

⁷ Mi leleene luumuŋana ki Anutu, tau ilip kat pa iti tomtom ŋgar kiti, inako iporoukaala leleyom mi ŋgar tiom, mi ikam yom ma kesekap kat la ki Yesu Krisi. ✧

⁸ O niom tonmatizin tio, iŋgi be anpemet sua tio. Nio lelej be ŋgar tiom ilala pa mbulu ambaimbainan men ta kembei: mbulu ŋonoono, mbulu ambaiŋana ta ipa ndel ma ilip kat, mbulu ndeenenana, mbulu ngeezenana, mbulu ta iti lelende pa, mi mbulu ambaiŋana ta ikam ti ma zanda ambai pa. Tana mbulu boozomen ta tere kembei ndabokbokŋan na, motoyom iŋgalŋgal mi kakamam ŋgar pa. ✧

⁹ Mi mbulu boozomen ta anpaute yom pa, som kere yo ankam, mi sua boozomen tau kelej la kwon na, kikiskis mi koto. Mi Anutu ta mbulu luumuŋana katuunu na, ni ko imbot raama yom. ✧

Paulus iso ni leleene ambai pa sengeeri kizin Pilipai

¹⁰ Nio anute: Ta muŋgu mi imar na, leleyom be ku'uulu yo. Tamen leyom zaala som. Mi iŋgi buri ŋgar ta kakamam pio na, iur ŋonoono mini,

✧ **4:5:** Ibr 10:37; Yems 5:8+; 1Pe 4:7 ✧ **4:6:** Mbo 55:22; Mt 6:25+; 1Pe 5:7 ✧ **4:7:** Yo 14:27; Ro 5:1; Kol 3:15 ✧ **4:8:** Ro 12:17, 13:13 ✧ **4:9:** Ro 15:33; 1Kor 4:16; Pil 3:16+; 2Tes 3:16

mi kesengeere koronj pio. Tana lelenj ambai mi anpakur Merere kiti Yesu Kresi pa.

¹¹ Mi ingi anbot njoobo ta anso sua tana na som. Pa ngar tio ipet kek. Tana mbulu pareinjana ta so ipet pio, na lelenj ambai men. ✧

¹² Nio itunj anyamaana mboti sananjana mi mboti ambainjana kek. Mi mbulu ki lelende ambai to-tomen, ina ankam ngar pa ma imbot mat pio kek. Pa sombe koponj bok, som petel yo, som lenj koronj boozo, som lenj koronj som mi anbot njoobo, na mbulu pareinjana ta so ipet pio, na lelenj ambai men. ✧

¹³ Pa ansekap la ki Kresi mi ni ipombolmbol yo, tana anrao anbaada koronj ta boozomen. ✧

¹⁴ Tamen mbulu ta kakam be ku'uulu yo na, ikam yo ma lelenj ambai. Pa ina kembei kagaaba yo pa patanjana tio ti.

¹⁵ Niom Pilipai kuute: Indeeje mata popoten ta anmar anpet lele pakaana ki Masedonia mi ankam uruunu ambainjana piom, mi ila ila ma anzem yom mi anla pa lele toro, ina niom men tau kagabgaaba yo pa uraata tio mi ku'uluulu yo pa pat. Mi lupnjana pakan na som. ✧

¹⁶ Mi indeeje ta anla ankam uraata pizin Tesalonika mi anbot njoobo su tana na, kesengeere lenj ulaanja pakan pa mazwaana tana tomini. ✧

¹⁷ Mi ingi ankamam be kakam koronj toro sa pio na som. Nio ingi ankam ngar men pa kadoono ambainjana tabe Anutu ikam piom i. Pa ulaanja ta kakamam be ku'uulu uraata ki Anutu, ina kembei

✧ **4:11:** 1Tim 6:6+ ✧ **4:12:** 1Kor 4:11; 2Kor 6:10, 11:27 ✧ **4:13:** Yo 15:5; 2Kor 12:9+; 2Tim 4:17 ✧ **4:15:** 2Kor 11:9 ✧ **4:16:** Ngo 17:1+

ku'urur pat ila kautu ki kar saamba be ipeebe. Tana leleŋ be kakam ma iwe biibi. Naso kakam biibi isu kar saamba.

¹⁸ Mi inŋi aŋru kosa sa mini som. Aŋrao kat. Pa koronŋ boozomen ta kakam la ki Epaproditus, ta ni ikam ma imar nomonŋ kek. Sengeeri tiom ti, nio aŋre kembei patoronŋana kuziiniŋana ta Anutu leleene pa mi iyok pa kat. ✧

¹⁹ Anutu tio, ni koronŋ imap katuunu. Tana niom wal ta kesekap la ki Yesu Krisi i na, ni ko iuulu yom pa koronŋ boozomen ta kombot ŋoobo pa. ✧

²⁰ Tana iti tapakur Tamanda Anutu zaana to-tomen!

Sua pemetŋana

²¹ Wal boozomen ta tiwe Anutu lene kek mi tisekap la ki Yesu Krisi i na, kakam aigule tio pizin tataŋa. Mi zin tonmatizij ta niamŋan ambotmbot i tikam aigule kizin piom tomimi.

²² Mi Anutu wal kini ta boozomen ti, mi zin pakan ta tikamam uraata pa Kaisa na, zin tomimi tikam aigule kizin piom.

²³ Kampeŋana ki Merere kiti Yesu Krisi ko ise tiom. Nonono.

✧ **4:18:** Ep 5:2; Pil 2:25; Ibr 13:16; 1Pe 2:5 ✧ **4:19:** Mbo 23:1; 2Kor 9:8

**Anutu Sua Kini Potomaxana
Genesis, Exodus, Ruth, Psalms, Proverbs, Jonah, and
The New Testament in the Mbula Language of Papua
New Guinea
Sampela hap Buk Baibel long tokples Mbula long
Niugini**

Copyright © 1996 The Bible Society of Papua New Guinea

Language: Mbula

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2017-08-31

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

a815c47a-4c36-5240-a396-70cbd5e9b593